

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Martyrium S. Gregorij Spoletani presbyteri & Martyris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

seculi, nisi & alios ad interitum pertrahat sempiternum. Scitis enim, quia multa vitia tenerimis aratibus imprimuntur, quæ postea in magno corpore vix mitigare, nedum extirpare quisquam possit. Infelices magistri, qui huiusmodi plantaria plantauerunt, quæ ex plantantur ab illa cælesti plantatione, quam plantauit pater ille cælestis. Quis gloria bitur, se huius riuu torrentibus non fuisse vallatum?

Septimus est, in his omnibus perseverare. Hic peccator submersus est & absorptus, & clausit super eum puteus os suum. Cum enim non leuat oculos ad cælum, nec recordatur iudiciorum iustorum, mortuus & sepultus est in sepulcro conscientie suæ. Tunc a mortuo, tanquam qui non est, perit confessio. Tunc peccator, cum venerit in profundum malorum, contemnit. Hic est in extremo fluminum Aegypti. Hic multitudo miserationum Domini tollitur ab oculis eius. O flumen malum, riuu pessimi, riuu exterminantes. Hac nocte Dominus eos calceatus transiit, cum in virginali substantia puram carnem, & omnium prætaxatione pestium immunem accepit, illo calceamento calceatus, quod in Idumæam extendit, cuius corrigiam soluere non potuit magnus ille Baptista. Misit de summo filium suum, & accepit me in utero Virginis, & sic tandem assumpsit me de aquis multis: quas vobis breuiter prælibauimus. Libera me, inquit, ab his, qui oderunt me, & de profundis aquarum.

Percutiemus eos, si cogitemus pro peccato nostro, si prohibeamus linguam à dolo, si declinemus à malo, & faciamus bonum, si confiteamur aduersum nos iniustitiam nostram Domino, si dolor noster sit semper in conspectu nostro, si doceamus iniquos vias Domini, & semper laus Dei sit in ore nostro. Et vt de arte futoria nostris moribus aliquid consumamus, habeamus calceamenta densa, & subtiliter cõsuta, quæ possint aquas obuiantes excludere. Faciamus carnem nostram firmam, & confixam timore Domini, quæ libidinis humorẽ excludat, & excocta tribulationibus atq; densata, fiat vter nouus ad conseruandum vinum nouum, de quo dicitur: Quia factus sum sicut vter in pruina. Sed iam corda & corpora nostra, ad suscipiendum filium Virginis preparata, dimittamus in pace, & omnes in commune lumen ad reuelationem gentium innocentibus brachijs amplectamur: Qui est Deus benedictus in secula, Amen.

MARTYRIUM SANCTI GREGORII SPOLETANI, PRESBYTERI ET MARTYRIS, EX QVO-

dam per antiquo MS. codice per F. Laur. Surium, paucis locis modicè correcto stylo, descriptum. Consentunt vetustissima Martyrologia.

TEMPORIBVS Diocletiani & Maximiani Imperatorum talis furor in sacrilegis per cunctam Italiam exarsit, vt vna esset apud omnes idolorum cultura, & si quis non prostratus idolis immolaret, pœnis diuersis cruciaretur. Erat tum quidam vir impijssimus, Flaccus nomine, quem Maximianus Imperator direxerat, vt omnia idola erigeret. Cumque introisset is Flaccus in ciuitatẽ Spolethanam, iussit sibi tribunal collocari, & præcones per omnes plateas ciuitatis mitti, vt omnes simul ciues ante vestigia eius in medio foro consisterent. Cumque congregatus fuisset omnis populus in medio foro, Flaccus dixit Tircano: Isti omnes dijs nostris deseruiunt? Cui Tircanus dixit: Isti omnes, quos conspicit pietas tua, deos colunt, Iouem, Mineruam & Asclepium, deos immortales, qui propitios se exhibent mundo vniuerso. Hæc audiens Flaccus, gauisus est gaudio magno, & conuincendo iussit turbas omnes dimitti.

Beatus vero Gregorius erat tum in ciuitate Spoletana, ieiunijs & orationibus die nocte vacans. Multos ille precibus suis sanos reddebat, spiritus immundos eijciebat, lepro decumbentes sanabat, leprosos mundabat, cæcos illuminabat, & corda multorum paganorum ad Dominum Iesum Christum cõuertebat: templa verò paganorum & simulacra in terrã deijciebat. Audiens hæc Tircanus, quod beatus Gregorius multa templa idolorum euertisset, & paganorum animos ad Christi amorem conuertisset, iratus nimis, nunciavit hæc Flacco, dicens: Est quidam in vrbe seductor multorum,

LS

Cap. 12. Perseuerantia in peccatis. Eccli. 17. Prou. 18.

Psal. 59. Luc. 3. Psal. 68.

Cap. 13. Exhortatio ad penitentiam.

Psal. 118.

Decembr. 24. Cultus demonum mirè feruet sub Diocletiano.

S. Gregorius vacat ppe-tuo ieiunijs & precibus.

Gregorius nomine, aduersus deos rebellis, & vestra iussa pro nihilo ducens. Hæc cum audisset Flaccus, exarsit à diabolo, & iussit quadraginta milites mitti, qui beatum Gregorium vincitum perducerent. Exierunt milites, & implentes iussa, beatum Gregorium præsentauerunt. Sedens autem Flaccus cum Tircano, & respiciens in faciem beati Gregorij, in hanc erupit vocem: Tunc es Gregorius Spoletanus? Sanctus Gregorius dixit: Ego sum. Rursumque Flaccus: Tunc es, inquit, aduersus deos rebellis, & principum contemptor? Sanctus Gregorius respondit: Si verum scire vis, ego ab infantia mea nunquam à Deo meo recessi, qui me ex limo terræ formauit. Flaccus dixit: Quis est iste Deus tuus? Sanctus Gregorius respondit: Qui fecit hominem ad imaginem & similitudinem suam: ipse est Deus fortis, Deus immortalis, qui reddit unicuique, secundum opera sua. Flaccus dixit: Noli esse verbosus, sed quod tibi præcipio, id facias. Sanctus Gregorius respondit: Quod præcipis, iam scio: quod me oportet facere, hoc ago. Flaccus dixit: Ergo si pro salute tua agis, ingrediere templum mirabile, & sacrificia dijs magnis, Ioui, Mineræ & Asclepio honorabili, & multa bona inuicissimorum principum consequeris, & noster amicus eris. Sanctus Gregorius respondit: Ego amicitias vestras non concupisco, nec sacrificio demonibus, sed Deo meo Iesu Christo. Flaccus dixit: Quæ est insania ista, miser Gregori, quæ te possidet? Scias te tibi poenas durissimas cumulare. Sanctus Gregorius respondit: Infans ego nunquam fui, sed tu potius, qui creatorem tuum non agnoscis Dominum Iesum Christum. Nam Iouem, Mineruam & Asclepium, quos dicis, demones esse manifestum est.

Maxillæ ei⁹ verberatur colaphis. Flaccus dixit: Colaphis contundite maxillas eius, dicentes ei: Noli deos blasphemare, nec contumax esse. Sanctus Gregorius respondit: Contimax nunquam fui: vos verò ministri estis saranae, facientes voluntatem eius. Tircanus dixit: Admoneo te, Gregori, immola dijs, antequam corpus tuum exterminetur. Sanctus Gregorius respondit: Melius est mihi, exterminari corpus meum, quam animam. Facite, quod vultis. Flaccus cum Tircano dixerunt: Accede, & sacrificia dijs, antequam ponis te excruciemus. Sanctus Gregorius respondit: Iam tibi dixi, & dico, non sacrificio demonijs vestris, sed Domino meo Iesu Christo, qui fecit caelum & terram, mare &

Nodosis fustibus caeditur. omnia, quæ in eis sunt. Flaccus dixit: Fustes nodosos afferte, & dorsum eius verberibus rumpite, dicentes: Hæc patiuntur, qui sunt dijs rebelles, & principum contemptores. Sanctus Gregorius ait: Hoc scire te volo, Flacce, pro malis, quæ in meo exerceo corpore, duplicia mihi bona restitui in caelo. Flaccus dixit: Veritate illum, & ventrem eius fustibus dissipate. Tum S. Gregorius intuens in caelum, irà orabat: Miserere seruo tuo Deus, sanctus Israel: à timore inimici eripe animam meam. Tircanus cum Flacco dixerunt: Miserere tui, antequam moriaris. id enim tibi consulumus vt amici. Sanctus Gregorius respondit: Recede à me minister sarana: vacant oblationes tuæ. Adest mihi Dominus Iesus Christus ad confortandum me in vulneribus meis.

Flaccus dixit: Hæc est insania tua, miser, quæ te viuere non permittit. Sanctus Gregorius respondit: Etiam si totum corpus meum occidas, Dominus animam meam fouet & viuificat. Flaccus dixit: Ligate illi manus & pedes, & in craticula igneam imponite, & ligna sub ipso construite. Fecerunt ministri, sicut præcepit illis Flaccus, & parauerunt ignem. Beatus verò Gregorius exclamabat ad Dominum de medio ignis, dicens:

In craticula assatur. Domine Iesu Christe, Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Iacob, Deus patrum nostrorum, qui non despicias preces famulorum tuorum, qui ingressus es cum tribus pueris in caminum flammaram, adsis etiam mihi seruo tuo in medio pressurarum.

Dan. 3. Terræmotus multos paganos opprimit. Hæc eo dicente, terræmotus magnus factus est intra ciuitatem Spoletanam, & cecidit vna regio, oppressitque plus quam quadringentas quinquaginta animas paganorum, qui idolis seruiebant. Quod videns Flaccus, fremuit vt leo, & territus nimis, fugit in dē. Dixit autem Tircanus: Ferrum afferte, & cum stringite, atque in carcerem includite,

Angelus eum consolatur. ibique à militibus diligenter custodiatur. Cum autē ingressus esset beatus Gregorius in carcerem, Angelus Domini apparuit illi, dicens: Pax tecum, Gregori: noli timere. & continuo vincula eius dirupta sunt, & claritas Domini circumfulsit eum. Videns id beatus Gregorius, cecidit in faciem suam, oransque dixit: Gratias tibi ago, Domine Iesu Christe, qui misisti Angelum tuum sanctum ad confortandam animam meam: & ego confitebor tibi in toto corde meo, & honorificabo nomen tuum in æternum, quia fecisti mecum misericordiam tuam. tu es enim Deus solus. Dixit autem ei Angelus: Eugē

SURI

gber
Nobis

RVIII

5

Engē serue bone & fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constitutam: intra ^{Mart. 25.}
in gaudium Domini tui. Et hac dicens, ablatu est ab oculis eius. Exiit autem se beatus
Gregorius, laudans & benedicens Deum.

Die altera subsequente iussit Flaccus in medio foro sedem sibi collocari, & bea-
tum Gregorium coram se representari. Quod cum factum esset, dixit ei Flaccus: Vel
recede ab insania tua, accedensque sacrificia dijs magnis, quos vsque nunc ne-
gare cognosceris. Sanctus Gregorius respondit: Nunquam demonibus sacrificau-
i, nec sacrifico, nisi Domino meo, qui me ad istam coronam iustitię perducere digna-
tus est. Flaccus dixit: Carduus ferreus afferte, & genua eius totis viribus percutite,
ut vel sic possimus vincere omnem stultitiam eius. Sanctus Gregorius ait: Vide qua-
lis sis tu, qui demonibus seruis, adorasque idola, opera manuum hominum. Nam
si scires creatorem tuum Dominum Iesum Christum, ipsum adorares, coram quo
omnes Angeli contremiscunt. Flaccus dixit: Ego demonibus serui, furcifer? San-
ctus Gregorius respondit: Verē à diabolo excecatus es. Flaccus dixit: Lampades
ardentes afferte, & latera eius inflammate, dicentes, Noli superbus esse. Sanctus Gre-
gorius ait: Etiam si totum corpus meum perdas, præstō mihi est medicus meus, Do-
minus Iesus Christus, qui me sanat & corroborat, ut ista omnia mala, quę in me ex-
ecere vidēris, pro nihilo putem. Flaccus dixit: Accede, maledicte, & fac tibi deos
immortales propitios, antequam te morti tradam. Sanctus Gregorius respondit:
Maledicti sunt omnes, qui confidunt in idolis. Audiens hoc Flaccus, exarsit ut ignis,
dixitque: Tircanum celeriter accersite. Tircanum dixit: Ecce adsum.

Tum verō impius Flaccus iussit beatum Gregorium, tractum in medium amphithe-
atrum, capite truncari. Sanctus verō Gregorius orabat ad Dominum in medio
amphitheatro, dicens: Benedictus Dominus Deus meus & Rex meus, adiutor meus,
& liberator meus, qui me hodiē de hoc seculo ad te vocare dignatus es. Et respiciens
ad caelum, audiuit vocem magnam, dicentem sibi: Ecce, Gregori, coronatus es, in
numerum sanctorum meorum adscriptus es: ingredere ad me, benedicte Domini:
preparata est habitatio tua. Adhuc Angelo loquente, ab Aquilino spathario capite
truncatus est. Tircanum verō iussit dimitti feras terribiles, ut corpus beati viri absor-
berent. At rabidæ feræ ubi ad corpus venerunt, flectentes capita sua, adorauerunt il-
lud. Id turba cernens, voce magna exclamauit: Verē magnus est Deus Christiano-
rum: & multi crediderunt in Dominum. Flaccus verō eodem die percussus ab An-
gelo, euomens interiora sua, expirauit. Corpus verō beati Gregorij iacebat in me-
dio amphitheatro. Erat autem quædam mulier Christiana, Abundantia nomine. Ea
accedens ad Tircanum, petijt corpus beati Gregorij, ut illud colligeret de medio
amphitheatro. Tircanus dixit: Da mihi aureos trigintaquinque, & accipe corpus.
Abundantia dixit: Quod iubes, libens dabo: hoc tantum rogo, ut celeriter mihi
corpus detur. Tircanus ait: Affer mihi quod dixi, & tolle corpus. Illa, numeratis ei
aureis trigintaquinque, accepit corpus, gaudens & benedicens Deo, sicque dicens:
Benedictus Dominus, qui non amouit deprecationem meam, & misericordiam su-
am à me. Et sepeliuit illud conditum balsamo, nardo & aromatibus preciosis, & po-
suit iuxta pontem lapideum & riuum, qui Sanguinarium appellatur, prope muros
ciuitatis nono Calendas Ianuarij, cum hymnis & canticis, ita dicens: Mirabilis Deus
in sanctis suis, Deus Israël ipse dabit virtutem & fortitudinem plebi suę: benedictus
Deus. Iustus Dominus in verbis suis, & sanctus in omnibus operibus suis: qui dat vo-
tum optandi, & benedicit annis iusti. Ipsi honor & gloria, laus & imperium in secula
seculorum, Amen.

*Huius sanctissimi martyris reliquias religiose colit ac seruat hodiē Ecclesia metro-
politana Coloniensis summo in templo, collocatas super tumbam
trium Regum, cum quibus eō sunt olim
simul adductæ.*